

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Pozor starši, predstojniki!

V poslopju št. 2 na Lubjanici v Moskvi, v petem nadstropju, v sobi št. 186 je visel in morda še visel na zidu velik zemljevid Evrope. Posamezna mesta ali kraji držav na tem zemljevidu so pokriti z malimi zastavicami, katere so numerirane. Vsaka zastavica označuje kraj, v katerem deluje zaupnik moskovske internacionale.

Ideja svetovne revolucije propadla.

G. Jos. Douillet (Dujé) piše, da je sam videl omenjeni zemljevid, na katerem te zastavice preprezajo celo Evropo kot pajkova mreža. Ta zemljevid je bil velikega pomena takrat, ko so boljševiki mislili, da se jim gotovo posreči svetovna prekucija. Mislili so, da jim bosta v kratkem kot zrela jabolka pali v roke Nemčija in Italija, za njima pa druge države. Toda razmere so se temeljito izpremenile in nada na svetovno prekucijo je vedno manjša. In sicer radi tega, ker se v večjem delu držav komunisti preganjajo, še bolj pa zato, ker boljševiki v Rusiji niso ustvarili raja, ampak pekel. Kdo se ne spominja milijonskih žrtev, katere so pomorili ali jih pognali v tabore za prisilno delo? Ustanovili so res novo industrijo, a ljudstvo ni zadovoljno, ker še vedno primanjkuje živil, obleke in drugih sredstev za življenje. Tudi nasilje še vedno vlada; kdor ne misli s Stalinom, ga pošljejo v ječo ali v izgnanstvo. Življenje tam se še ni ustalilo, še vedno delajo poskuse. In ravno radi tega, ker boljševiki tega niso uresničili, kar so obetali, se je navdušenje za nje znatno ohladilo.

Komunistična agitacija se vrši dalje.

A Komintern (Komunistična internacionala) v Moskvi skrbi, da je kljub temu agitacija v inozemstvu živahna. Siplje rublje, deluje tajno zlasti s tiskom. Ko so v zadnjem času oblasti po raznih državah zasačile tajne komunistične organizacije, so povsod našle tudi tajne tiskarne. Tudi v naši državi v tem oziru marksisti pridno delujejo. Ime komunist pa odklanjajo, čeprav zastopajo ista načela kot boljševiki v Rusiji. Strašno sovražijo vero in duhovnike ter kritizirajo naše razmere. Rusijo pa hvalijo na vse pretege ter želijo, da bi pri nas zavlada iste razmere kot tam.

Knjižice slove skih komunistov.

Šte. 20 marksistov pri nas razmeroma ni tako veliko, a imajo več književnih podjetij. V zadnjem času raz-

pečava «Mala biblioteka» male knjižice o raznih vprašanjih. V teh knjižicah so nagromadene vse laži, kar so jih napisali o veri in katoliški cerkvi nekdanji svobodomislci in še več. Katoliška cerkev se slika kot zaščitnica vseh krivic, duhovniki pa kot izsesalci in varalci ljudstva ter prijatelji kapitalistov. Popolnoma v istem smislu kot piše «Brezbožnik» v Moskvi.

Starši, vzgojitelji, na braniki!

Tale knjižice širijo naši marksisti. Čitajo jih dijaki, delavci, vajenci in tudi drugi ljudje, ki ne znajo ločiti resnice od laži. Kako slabo upliva to na mlada srca! Zato opozarjamo starše in razne predstojnike, naj pazijo, s kom občujejo in kaj čitajo njihovi otroci, odnosno varovanci. Pomniti je treba, da je marksizem strupeno zelišče, ki je zrastle na judovskem zelniku. Zato je že radi tega marksizem vedno nasproten veri in cerkvi. Marksist je le marksist, a nikdar ne slovenski narodnjak, še manj pa vernik.

V NAŠI DRŽAVI.

Finančni odbor je odobril 17. julija z večino glasov proračunske dvanajstine in finančni zakon z zakonodajnim pooblastilom. Razprava v skupščini o proračunu je pričela 19. julija.

Razprava o dvanajstinah je pričela pred narodno skupščino 19. julija z govorom finančnega ministra dr. Dušana Letice, ki je govoril v glavnem o davčnih olajšavah, o katerih smo že poročali zadnjič v posebnem članku. Govor finančnega ministra je sprejela skupščina z viharnim odobravanjem. Zatem je bil sprejet predlog predsednika narodne skupščine, da se razprava o dvanajstinah pospeši in konča v treh sejah.

Zemljarina znižana. Finančni minister dr. Dušan Letica je imel na seji narodne skupščine v petek, 19. julija govor, ki je v njem obširno razpravljaval o državnem proračunu. Kar se tiče davčnih vprašanj, je gledel na davek od njiv in vinogradov poudaril, da je znižan za 20 odstotkov. S tem je letna davčna zadolžitev kmetovalca znižana za dobrih sto milijonov dinarjev. Ima pred očmi celokupnost kmetijstva, je vlada sprejela sklep, da se prihodnje davčno leto zemljarina zniža za dobro

Pod narodnim plaščem.

Vendar se je v zadnjem času zgodilo nekaj neverjetnega. Naši komunisti so postali navdušeni narodnjaki. Je že veter potegnil iz Moskve. Moskva hoče uspehov. Zato so naši komunisti morali obleči narodni plašč. Ni nam znano, ali se hočejo postaviti na čelo narodnega gibanja, da bi na ta način prišli na vrh, ali da bi s pretiranim naglašanjem slovenstva napravili prepričanje z našimi jugoslovanskimi brati. Neke želje imajo, a kakšne, nam ni znano. Če bi prišli na vrh, bi takoj odgrnili plašč in bi pokazali svojo kulturo. To kulturo poznamo. Kažejo nam jo milijoni zveriskoro umorjenih, milijoni izgnancev v Rusiji, uničenje družine in kulturnih vrednot, porušena, požgane cerkve in samostani ter uničenje verskega življenja. O strašnem moralnem pustolenju niti ne govorimo. Zato kličemo dragim Slovincem: Bodite previdni! Ne idite na limanice moskovskim plaščem, čeprav so oblečeni v narodni plašč!

*

tretjino normalne davčne vsote, v kolikor gre za njive in vinograde. Poleg navedenih sto milijonov bo ta ukrep znižal letno davčno obremenitev kmetijstva za nadaljnjih 166 milijonov dinarjev.

Načelni sprejem proračuna. Po celodnevni razpravi 21. julija je bil proračun v načelu sprejet s 190 proti dvema glasovoma. Dne 22. julija je bila zaključena tudi podrobna razprava o dvanajstinah.

Govor predsednika vlade. Med burnim odobravanjem je govoril v skupščini dne 21. julija predsednik vlade dr. M. Stojadinovič. V začetku je odločno zavrnil vse očitke, katere je iznesla med proračunsko razpravo nanj in na vlado opozicija. Dalje je poudarjal demokratičnost izrednih pooblastil vladi in je posebno podčrtal dejstvo, da je celotni narod v državi proti obstoječemu volivnemu redu in da volitev za bodoče ne sme več delati policija. Ob koncu govora je izrekel g. predsednik naslednje besede: »G. notranji minister dr. Anton Korošec in g. prometni minister dr. Spaho soglašata s predsednikom vlade v tem, da so samo lahko velike politične stranke v korist naši državi in ljudstvu. Mi ne želimo (vlada namreč) ustvarjati velikih strank od zgoraj, ampak prepuščamo to ljudstvu in političnim ljudem.«

Aca Stanojevič, šef bivše radikalne stranke, ki snuje v zvezi z dr. Korošcem in dr. Spahom novo stranko, je odpotoval v Zagreb na zdravljenje očne bolezni. Med odmori se bo razgovarjal s pred-

stavnikoma opozicije dr. Mačkom in Veslavom Vilderjem.

Zakaj »Svoboda« razpuščena? Banjarske banovine dr. Puc je razpustil z odločbo z dne 13. julija »Svoboda«, delavsko kulturno in telovadno zvezo Jugoslavije v Ljubljani, radi ravnanja z ner državnim in družabnim red. V razlogih razpustitvene odločbe se navaja, da je bilo usmerjeno delovanje društva in podružnic na poseben poudarek delavskega razreda in gojitev pretirano socialističnih teženj, ki so prehajale že na komunistično polje. Posebno se je moglo to opaziti povodom društvene prireditve dne 7. julija v Celju. Ob tej priliki je bila pred izvajanjem programa obdržana posebna konferenca delegatov, ki ni bila oblastveno prijavljena in na kateri se je sklenilo ustanovitev socialistične stranke. S tem se je društvo udejstvovalo politično, za kar po pravilih ni bilo upravičeno. Med sprevedom, ki ga je društvo priredilo, so se nosile table in rdeči trakovi z napisi: »Skupina neodvisnih slovenskih študentov«, »Delavstvo, združi se proti vojni in fašizmu« itd. Izmed udeležencev so se čuli vzkljki: »Živijo Sovjetska Rusija!«, »Živijo Lenin!«, »Živela svoboda!«, »Živela ruska svoboda!«, »Živijo sovjeti!«, »Dol s fašisti!«, »Dol z buržuzazijo!« itd. Na prireditvi na celjski Glaziji so govorili razni vodje, ki so iznašali politična in prevratna gesla. Tako je rekel Sedej Alojzij iz Ljubljane: »Ta množica, ki je tukaj zbrana, bo storila smrt današnjemu družabnemu redu.« Med govori so se čuli vzkljki, zlasti iz vrst vseučiliščnih dijakov komunističnega značaja. Potemtakem je delavski kulturni dan prešel na politično polje in v veliko komunistično demonstracijo zoper državni in družabni red.

»Svobodina« prireditve v Celju, ki je postala za društvo tako usodna, je bila širokopotezno pripravljena. Med ljudstvom v Celju in okolici, v Laškem in drugih sosednjih krajih se je, kakor smo obveščeni, agitiralo za udeležbo s pretvezo, da gre za nadaljevanje evharističnega kongresa, da pride v Celje notranji minister dr. Korošec, ki bo tudi govoril. Tako je prišlo na to prireditve tudi mnogo radovednežev, ki niso marksističnega ali komunističnega mišljenja. Prireditelji celjskega dneva, ki naj bi bil zgolj kulturni (prosveten), so izgubili popolnoma iz rok vajeti, katere so jim iztrgali komunistični elementi. Za socialiste izkustveno potrjeni nauk, kako nevarno je s komunisti prebivati pod eno streho.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Grška vlada odstopila. Kakor smo že poročali, bodo imeli na Grškem letos ljudsko glasovanje za republiko ali monarhijo. V sedanji vladi sta dva ministra republikanca, in sicer za notranjo in socialno politiko. General Kondilis, podpredsednik vlade ter vojni minister, ki je obiskal pred kratkim Bled in Belgrad, je zahteval od predsednika vlade, da izloči ta dva ministra iz vlade, preden bo on, Kondilis, obiskal Nemčijo. Ker se je predsednik uprl temu predlogu, so podali vsi ministri ostavko.

Göring, pruski ministrski predsednik, je izdal predsedništvom pokrajn-

skih vlad okrožnico, ki v njej govori o sovražnem zadržanju nemškega govorniškega duhovščine proti narodnemu socializmu ter zahteva, naj se uporabijo vsa zakonska sredstva proti taki duhovščini. Posledica bo, da bodo katoliški duhovniki še v večjem številu koledarjem romali v ječe in koncentracijske taborišča.

Nagla rešitev krize grške vlade. Ministrski predsednik Tsaldaris ter povzročitelj krize podpredsednik vlade in vojni minister general Kondilis sta se naglo pobotala. Sporazumela sta se v tem smislu, da mora ostati vlada glede plebiscita o obnovi monarhije povsem nepristranska. — Ljudsko glasovanje o monarhiji ali republiki se bo pospešilo in vršilo najbrž že avgusta in bo na ta način notranji politični položaj naglo razčiščen. Na podlagi omejenega sporazuma je predsednik vlade osebnosti nove vlade le nekoliko izpopolnil ter premešal in jej bila rekonstruirana vlada zaprisežena 20. julija.

Na Francoski bodo štedili. Francoski ministrski predsednik Laval je napovedal, da bo dala njegova vlada 20 uredb, ki se nanašajo na znižanje državnih in lokalnih davkov zmanjšanja plač uradnikom, glede skrčenja izdatkov za okrajne in občinske samouprave in za pospeševanje gospodarske delavnosti v državi. Nove uredbe bodo vrgle državni proračun 10 milijard 958 tisoč frankov prihrankov. Lavalova vlada bo zmanjšala državni proračun za težke milijone in bo znatno poživila gospodarstvo.

Abesinski cesar je govoril 18. julija pred parlamentom in je izjavil ob navdušenju poslancev, da je za Abesince v očigled vojni nevarnosti z Italijo boljše, da umrjejo kot svoboden narod, kakor da živijo kot sužnji. Pozval je žene, naj pomagajo in strežejo bojevnikom in naj jim dajo poguma pri obrambi domovine. Cesar je končal svoj veliki govor z besedami: Mi bomo pogumno stopili nasproti napadalcem in tudi najbolj moderno orožje nas ne bo odvajalo od svete dolžnosti, da umremo v obrambi domovine. Cesar je nato podal zgodovino vsega spora in nadaljeval, da Italija že 40 let poskuša zavojevati Abesinijo in da je tudi sedanja vojaška priprava izraz te njene stare želje. Italija je na našem ozemlju zgra-

dila svoje vojaške postojanke. Kakor mi že leta 1896 nismo želeli vojne, tako je tudi sedaj nečemo. Mi odločno odklanjamo vsako misel italijanskega pokroviteljstva. Vojna nevarnost od ure do ure narašča, toda če izbruhnejo sovražnosti, bo naša vest mirna in Abesinija bo branila svojo neodvisnost do zadnjega svojega živega moža. — Ko je cesar končal svoj govor, so ga obkolili poslanci in vzkljkali: »Živela Abesinija! Mi bomo umrli za svobodo Abesinije!«

Stalin pometa. Stalin je obljubil francoskemu ministru Lavalu delovati na to, da francoski komunisti ne bodo nasprotovali njegovi vladi. Zoper to so pa nastopili francoski komunisti in Komintern. Ta je izročil Stalinu spomenico, v kateri kritikuje njegovo zunanjo politiko in ugovarja zoper odlaganje kongresa Kominterne. Stalin je pa dotične člane Kominterne dal odstaviti, oziroma zapreti. Zapreti je dal tudi 28 stražnikov v Kremlo s poveljnikom vred. Pridejo pred vojno sodišče in sodili jih bodo pri zaprtih vratih. Novi poveljnik Takalun je poklical na njihova mesta najzanesljivejše pristaše. Tudi v Komsomolu pometa Stalin. Glavni tajnik Komsomola Kosarev je zapovedal, da se komsomolci ne smejo mešati v nadzorstvo del pri obrtih in kmetijstvu. Delovanje komsomolcev se omejuje le na vzgojo mlajšega naraščaja. Nadzorstvo nad starejšimi jim je odvzeto. Tako pometa Stalin že leta in leta, a še ni gotov. Kdaj bo s pometanjem gotov? Takrat, ko bodo njega pometli.

Učitelji v Rusiji. Ruski listi poročajo po moskovski »Pravdi«, da je v Rusiji približno 600.000 ljudskih in srednješolskih učiteljev, med temi pa je le okrog 100.000 komunistov. V Minski guberniji je posebno slabo, tam je med 736 učitelji le 28 komunistov. »Pravda« poroča tudi o izjavi Balandina, predsednika učiteljev Ivanovske zveze, da je rekel na nekem zborovanju: »Lenin se pri nas smatra za knjigo s sedmimi pečati. Pri nas se nikoli ne najde učitelj z izvirniki marksističnih klasikov.« »Pravda« piše, da se take reči ne smejo več trpeti in da se med učitelji mora napraviti red. Čudno, da po 18 letih bolševizma slišimo take glasove iz Rusije.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite jutraj na prazen želodec kozarec

631

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Konkordat pogazen. Nemški namreč. Po določilih konkordata, ki ga je narodnosocialistična Nemčija sklenila s papežem, je zajamčen katoliškimi verskim organizacijam nemoten obstoj in svoboden razvoj. Tako stoji napisano, odnosno natisnjeno na papirju. V dejanstvu pa katoliške organizacije nimajo zajamčene svobode. Nastope ka-

toliške mladine v javnosti onemogočujejo, preprečujejo in ovirajo. Uprava svobodnega mesta Bremen je izdala odlok, ki prepoveduje katoliškim mladinskim organizacijam nošenje uniform in znakov ter nastopanja in obhode z zastavami in banderi. Spričo te prepovedi je vatikanski list »Osservatore Romano« ugotovil, da je to kršitev konkordata, ki ima veljavo javnega zakona. Konkordat tudi zajamčuje katoliški duhovščini pravo in svobodo. V dejanstvu pa katoliške duhovnike neprestano preganjajo. Duhovniška